

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 15-02-63162 לפינר ואח' נ' בנק הפועלים בע"מ ואח'

לפני כבוד השופט עופר גרוסקופף

המבקשים

1. יובל לפינר
2. איל דן

על ידי באי הכוח המייצגים עו"ד גיל רון,
עו"ד אהרון רבינוביץ ועו"ד יעקב אביעד

נגד

המשיבים

1. **בנק הפועלים בע"מ**
על ידי באי כוחו עו"ד נועם רונן, עו"ד עופר פליישר
ועו"ד טל סלע
2. **הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ**
על ידי באי כוחו עו"ד גיא לוינסון ועו"ד עינן שחר

פסק דין

(אישור הסדר פשרה בתובענה ייצוגית בעניינו של המשיב 2)

1 לפניי בקשה לאישור הסדר פשרה בתובענה הייצוגית שבכותרת, בין המבקש 2, מר איל דן (להלן: "המבקש") לבין המשיב 2, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "הבנק" או "המשיב").

2 עניינה של התובענה בטענות המבקש כי הבנק גבה מלקוחות הבנק עליהם חל תעריפון "יחיד/עסק-קטן" עמלות שלא כדין וביתר, בגין פעולות שונות שבוצעו על ידם החל מיום 1.8.2013. מהטעמים

3 שיפורטו להלן סברתי כי יש מקום לאשר את הבקשה, ולתת להסדר הפשרה תוקף של פסק דין.

4 יובהר, כי המבקש 1, מר יובל לפינר, והמשיב 1, בנק הפועלים בע"מ, הגיעו להסדר פשרה, אשר

5 אושר על ידי בפסק דין חלקי מיום 19.6.2017 (להלן: "עניין לפינר" ו-"פסק הדין בעניין לפינר").

6 מטבע הדברים, לאור זהותן של הסוגיות העקרוניות, נושא פסק דין זה דמיון רב לפסק הדין בעניין

7 לפינר.

10 א. רקע – טענות הצדדים והשתלשלות ההליכים

11 1. ביום 26.2.2015 הגיש המבקש, באמצעות באי הכוח המייצגים, תביעה ובקשה לאישורה

12 כתובענה ייצוגית נגד המשיב (להלן: "בקשת האישור"), לפי פרט 3 לתוספת השנייה לחוק

13 תובענות ייצוגיות, תשס"ו – 2006: "תביעה נגד תאגיד בנקאי, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח,

14 בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו".

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 63162-02-15 לפינר ואח' נ' בנק הפועלים בע"מ ואח'

- 1 עניינה של בקשת האישור, בתמצית, בטענה כי הבנק גבה מלקוחותיו עליהם חל תעריפון
2 "יחיד/עסק-קטן" (להלן: "תעריפון יחיד/עסק-קטן"), עמלות שלא כדין וביתר, בגין פעולות
3 שונות שבוצעו על ידם החל מיום 1.8.2013. זאת, בניגוד להוראת סעיף 2(ב) לכללי הבנקאות
4 (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008 (להלן: "כללי הבנקאות"), אשר נכנסה לתוקף ביום
5 1.8.2013 ולפיה "עמלה שרשאי תאגיד בנקאי לגבות בעד שירות הכלול בתעריפון המלא,
6 תחושב באופן שלא תעלה על סכום או שיעור העמלה הנגבית בעד אותו שירות מתאגיד שאינו
7 עסק קטן..." (להלן: "הוראת ההשוואה").
- 8 3. להבהרת הרקע יוסבר, כי בחודש יולי 2008 הונהגה רפורמה מקיפה בנוגע לעמלות הבנקים,
9 במסגרתה נקבעה בכללי הבנקאות רשימה אחידה ומוגדרת של עמלות, שרק אותן רשאים
10 הבנקים השונים לגבות מיחידים ומעסקים קטנים, כהגדרתם בכללי הבנקאות. תעריפון זה
11 מכונה בכללי הבנקאות התעריפון המלא (להלן: "התעריפון המלא"), ומטרתו לאפשר השוואה
12 בין המחירים המוצעים ע"י בנקים שונים בגין אותו שירות (ויובהר, התעריפון המלא מגדיר את
13 סוגי העמלות שניתן לגבות, לא את סכומן או שיעורן). התעריפון המלא אינו חל על עסקים
14 גדולים (כלומר מי שאינו נכלל בהגדרת יחיד או עסק קטן), לגביהם רשאים הבנקים לקבוע
15 תעריפון כרצונם (להלן: "תעריפון עסק גדול"). ואולם, ממועד כניסתה לתוקף של הוראת
16 ההשוואה (דהיינו מה-1.8.2013) אין הבנק רשאי ליצור מצב בו העמלה הקבועה בתעריפון עסק
17 גדול תהיה נמוכה מהעמלה הקבועה בגין אותו שירות בתעריפון יחיד/עסק-קטן.
- 18 4. ביום 7.9.2015 הגיש הבנק את תגובתו לבקשת האישור, במסגרתה דחה את טענות המבקש,
19 וטען, בין היתר: כי שני התעריפונים (תעריפון יחיד/עסק-קטן מזה ותעריפון עסק גדול מזה)
20 אינם ברי השוואה שכן מדובר בשירותים שונים; כי שיטת החיוב היא שונה שכן עסק גדול
21 מחויב (בנוסף לכל עמלה ספציפית) גם בדמי ניהול חודשיים וגם בעמלת רישום פעולה עבור כל
22 פעולה; וכי בנק ישראל אישר לבנק לנהוג כפי שנהג. לגבי מיעוט מן העמלות נטען כי הן אכן
23 זהות וניתנות בגין אותם שירותים (ולכן ברות השוואה), אלא ששיעורן בתעריפון עסק גדול אינו
24 עולה על זה שבתעריפון יחיד/עסק-קטן, ומשכך הולם את הוראת ההשוואה. המבקש הגיש
25 תשובה לתגובה במסגרתה דחה את טענות המשיב.
- 26 5. ביום 10.9.2015, במסגרת דיון בתיק זה, וכן בתיק קשור המעורר סוגיות דומות במהותן (ת"צ
27 5285-03-15 דיאם נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ) ביקשתי לקבל את עמדת המפקחת על הבנקים
28 (להלן: המפקחת) לסוגיה הנידונה, ובכלל זאת התבקשה התייחסותה לשאלות הבאות:
- 29 (1) כיצד יש ליישם את [הוראת ההשוואה] ביחס לשירותים אותם מעניק הבנק
30 לעסקים גדולים במסגרת השירותים המכוסים בדמי הניהול הקבועים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 15-02-63162 לפינר ואח' נ' בנק הפועלים בע"מ ואח'

- 1 (2) האם במסגרת יישום [הוראת ההשוואה] יש לצרף לעמלה בה מחויב עסק גדול גם
2 את עמלת רישום הפעולה ביחס לאותן פעולות בהם מחויבים עסקים גדולים
3 בעמלה זו (עמלה שלא ניתן לחייב בה עסקים קטנים ולקוחות פרטיים).
4
- 5 6. עמדת המפקחת הוגשה ביום 15.12.2015 (באמצעות באתר כוחה מפרקליטות מחוז תל אביב -
6 אזרחי, עו"ד עדי בר טל). לאור חשיבותה בהליך שלפניי, אביאה כמעט בשלמותה:
- 7 סעיף 2(ב) לכללי הבנקאות [הוראת ההשוואה] ... הוסף לכללים בעקבות המלצות
8 הצוות לבחינת הגברת התחרות בענף הבנקאות בראשות המפקח על הבנקים...
9 במסגרת עבודתו בחן הצוות, בין השאר, את עלות השירותים הבנקאיים הניתנים
10 למגזר העסקים הקטנים ... סעיף 2(ב) לכללים נועד להבטיח שאופן חישוב
11 תעריפי השירותים בתעריפון יחידים ועסקים קטנים, המאפיינים פעילות
12 עסקית, יהיה באופן שלא יעלה על תעריפי השירותים המקבילים בתעריפון
13 העסקי החל על תאגידים שאינם "עסק קטן", זאת כדי להגדיל את התמריץ של
14 עסקים קטנים להצטרף לתעריפון יחידים ועסקים קטנים (התעריפון המלא).
15
- 16 לנוכח האמור, השלב הראשון ביישום סעיף 2(ב) לכללים הוא השוואה בין
17 השירותים הכלולים בתעריפון יחידים ועסקים קטנים ובתעריפון העסקי. ככל
18 שמדובר באותו שירות, העמלה הנגבית בעדו במסגרת התעריפון יחידים ועסקים
19 קטנים תחושב באופן שלא יעלה על סכום או שיעור העמלה הנגבית בעד אותו
20 שירות מתאגיד שאינו עסק קטן.
21
- 22 יובהר, כי ישנם שירותים הנחזים להיות זהים, על פי שמם בלבד, אך אינם כאלה
23 בפועל, בשל השתייכותם לקבוצת שירותים מסוימת. כך לדוגמא, בתעריפון המלא
24 ליחידים ולעסקים קטנים הקבוע בתוספת הראשונה לכללים הוגדרו שני
25 שירותים – פעולה על ידי פקיד ופעולה בערוץ ישיר – הכוללים פעולות שוטפות
26 של לקוח במסגרת חשבון עובר ושב (פעולות כגון הפקדת מזומן, משיכת מזומן,
27 העברה או הפקדה לחשבון אחר, פדיון שיק, הפקדת שיק, תשלום שובר, פריטת
28 מזומן, הפקה ומסירת תדפיס לבקשת לקוח, שאילתת מידע). שני שירותים אלו –
29 פעולה על ידי פקיד ופעולה בערוץ ישיר – אינם בני השוואה לשירותים הנושאים
30 שם דומה ומופיעים בתעריפון עסקים גדולים, בין אם אותם שירותים כלולים
31 במסגרת ההגדרה של דמי ניהול קבועים ובין אם לאו, שכן תמחור העמלה הנגבית
32 בעדם במסגרת תעריפון יחידים ועסקים קטנים בוצע על בסיס ערוץ הפעולה ולא
33 על בסיס הפעולה הבנקאית עצמה.
34

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 63162-02-15 לפינר ואח' נ' בנק הפועלים בע"מ ואח'

- 1 במילים אחרות, חלק ניכר מן העמלות הנגבות בעד השירותים אינן בנות השוואה
2 בין התעריף המלא לתעריף העסקי.
3 לעומת זאת, השירותים שבעדם נגבות עמלות והם ברי השוואה הם: טיפול
4 באשראי ובטחונות – הלוואות שאינן לדיור מעל 100,000 ₪; טיפול באשראי
5 ובטחונות – הלוואת לדיור; גרירת הלוואה לדיור; שינויים בהסכם הלוואה או
6 בתנאי הערבות לבקשת לקוח או ערב; שירותים שניתנים בקשר לפעולות בתחום
7 ניירות ערך.
8
9 אשר לשאלה אם במסגרת יישום סעיף 2(ב) לכללים, יש לצרף לעמלה בה מחויב
10 עסק גדול גם את עמלת רישום הפעולה – עמדת המפקח על הבנקים היא כי אין
11 לצרף עמלה זו. זאת, מכיוון שהדבר עומד בניגוד למטרת הסעיף כאמור לעיל,
12 שהיא להגביר את התמריץ של עסקים קטנים להצטרף לתעריפון הקמעונאי
13 (המלא). צירוף עמלת השורה מקשה על השוואה בין התעריפון הקמעונאי
14 לתעריפון לעסקים גדולים ולכן פוגע במטרת הסעיף.
15
16 7. מעמדת המפקחת עולה, אם כן, כי לא ניתן להשוות בין העמלות הנגבות בגין ניהול חשבון עו"ש
17 על פי תעריפון יחיד/עסק-קטן לבין העמלות הנגבות בגין ניהול חשבון עו"ש על פי תעריפון עסק
18 גדול. מנגד, שירותים אחרים בגינם נגבות עמלות הם ברי השוואה.
19 8. בדיון קדם משפט מיום 16.12.2015 הצעתי לצדדים לשקול הגעה לפשרה על בסיס עמדת
20 המפקחת. ביום 7.3.2017 הגישו הצדדים לעניין לפינר בקשה לאישור הסדר פשרה שכרתו
21 בהתבסס על עמדת המפקחת, וזה אושר כאמור בפסק דין חלקי מיום 19.6.2017. ביום
22 28.9.2017 הוגשה הבקשה שלפניי, לאישור הסדר פשרה שנכרת בין המבקש לבין הבנק (להלן:
23 "הבקשה" ו-"הסדר הפשרה", בהתאמה).
24 9. ביום 22.10.2017 הוריתי לפעול לגבי הבקשה בהתאם להוראת סעיף 18(ג) לחוק תובענות
25 ייצוגיות, תשס"ו-2006 ותקנה 12(ד) לתקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע-2010. דהיינו, על פרסום
26 הסדר הפשרה והבקשה לאישורו להתייחסויות הציבור ועל העברתו לעיון היועץ המשפטי
27 לממשלה והמפקחת על הבנקים בבנק ישראל.
28 10. חברי הקבוצה לא הגישו התנגדויות או בקשות לצאת מהקבוצה, ואיש מהם לא התייצב לדיון
29 שהתקיים ביום 14.1.2017 בעניין אישור הסדר הפשרה (להלן: "דיון האישור"). באי כוח היועץ
30 המשפטי לממשלה והפיקוח על הבנקים, עו"ד שלמה כהן ועו"ד ליאב ויינבאום, הודיעו ביום
31 1.1.2018 כי הם אינם מתנגדים לבקשה לאישור הסדר הפזרה (וזאת מבלי להביע עמדה לגופה
32 של הבקשה).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 15-02-63162 לפינר ואח' נ' בנק הפועלים בע"מ ואח'

1

2

ב. עיקרי הסדר הפשרה

3 11. להלן עיקרי הסדר הפשרה אליו הגיעו הצדדים שלפניי. מובהר כי האמור לעיל הוא תיאור לא
4 ממצה של הסדר הפשרה, וכי בכל מקרה של סתירה בין התיאור שיובא להלן לבין נוסח הסדר
5 הפשרה, יגבר נוסח הסדר הפשרה (אלא אם מהקשר הדברים עולה כוונה אחרת).

6 **א. הגדרת הקבוצה** – חברי הקבוצה הוגדרו כך בהסדר הפשרה (סעיף 3.1): **"כלל קבוצת**
7 **לקוחות הבנק, שיש או שהיה להם חשבון בבנק בתקופה הרלוונטית, שהם יחידים או**
8 **עסק קטן כהגדרתם בסעיף 1 לכללי הבנקאות, אשר תעריפון יחיד/עסק-קטן חל על**
9 **חשבונם ואשר חשבונם חויב בגין שירות ו/או פעולה בעמלה בסכום העולה על סכום או**
10 **שיעור העמלה שהיה נגבה מהם בעד אותו שירות או פעולה לפי תעריפון עסק גדול, ושהם**
11 **זכאים להחזר בהתאם לסעיפים 3.3, 3.4 ו-3.5 [להסדר]"** (פירוט ביחס לסעיפים אלה ראו
12 בפסקה 11(ג)(1)-11(ג)(3) להלן).

13 **ב. עילות התביעה** – עילות התביעה נגד הבנק פורטו בסעיפים 23-32 לבקשת האישור, והן
14 כוללות: הפרת סעיף 2(ב) לכללי הבנקאות, הפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת
15 הנזיקין [נוסח חדש] (להלן: **"פקודת הנזיקין"**), רשלנות לפי סעיף 35 לפקודת הנזיקין,
16 עשיית עושר ולא במשפט לפי חוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979 והפרת חוזה.

17 **ג. התחייבויות המשיב** – ביחס לעתיד, התחייב הבנק **"להמשיך ולגבות עמלות בהתאם**
18 **לדינים הרלוונטיים ובכללם בהתאם לכללי הבנקאות ולהנחיות הפיקוח על הבנקים"**
19 (סעיף 3.2 להסדר). ביחס לעבר, התחייב הבנק כמפורט להלן:

20 (1) להשיב **"לכל אחד ואחד מבין קבוצת התובעים, באופן רטרואקטיבי, את ההפרש בין**
21 **העמלות שנגבו מהם בפועל בתקופה הרלבנטית ובין סכום העמלות שהיה נגבה מהם**
22 **אילו היה מוחל עליהם תעריפון עסק גדול, וזאת בגין טיפול בהזמנה של ניירות ערך**
23 **בהנפקה – מק"מ קצר מועד – ההפרש בין עמלה ששולמה בשיעור של 0.11% (בכפוף**
24 **לעמלת מינימום של 25 ש"ח) לפי סעיף 4.8(6) לתעריפון יחיד/עסק-קטן לבין עמלה**
25 **בשיעור של 0.1% (בכפוף לעמלת מינימום של 18 ש"ח) לפי סעיף 4.1.5.2 תעריפון**
26 **עסק גדול"** (סעיף 3.3 להסדר).

27 על פי ההסדר, הערכת הבנק נכון לאוגוסט 2016 היא כי סך החוזר בגין רכיב זה,
28 יסתכם בפחות מ-100,000 ש"ח (במונחים נומינליים).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 15-02-63162 לפינר ואח' נ' בנק הפועלים בע"מ ואח'

- 1 (2) להשיב "לכל אחד ואחד מבין קבוצת התובעים, באופן רטרואקטיבי, את ההפרש בין
2 העמלות שנגבו מהם בפועל בתקופה הרלבנטית בגין קניית אג"ח ממשלתית קצרה
3 בהנפקה - ההפרש בין עמלה ששולמה בשיעור של 0.5% (בכפוף לעמלת מינימום של
4 40 ש"ח) לפי סעיף 4.8.1 לתעריפון יחיד/עסק-קטן לבין עמלה בשיעור של 0.1%
5 (בכפוף לעמלת מינימום של 18 ש"ח) שלטענת המבקש היה צריך לגבות על פי סעיף
6 4.1.5.2 לתעריפון עסק גדול. ההחזר יחושב כך: לכל אחד ואחד מבין קבוצת התובעים
7 יוחזר 80% מסכום העמלה שנגבה ממנו בתקופה הרלוונטית בגין קניית אג"ח
8 ממשלתית קצרה בהנפקה לפי סעיף 4.8.1 לתעריפון יחיד/עסק-קטן. יודגש בעניין זה
9 כי ישנה מחלוקת בין הצדדים בעניין הצורך לבצע החזר לפי סעיף זה ואולם לאור
10 הסכום המגולם בטענת המבקש החליט הבנק לבצע החזר מבלי לגרוע ולהודות בשום
11 טענה" (סעיף 3.4 להסדר).
- 12 על פי ההסדר, הערכת הבנק נכון ליולי 2017 היא כי סך החזר בגין רכיב זה, יסתכם
13 בפחות מ-2,000 ש"ח (במונחים נומינליים).
- 14 (3) להשיב "לכל אחד ואחד מבין קבוצת התובעים, באופן רטרואקטיבי, סכום בשיעור של
15 85% מההפרש בין העמלות שנגבו מהם בפועל בתקופה הרלבנטית לבין סכום העמלות
16 שהיה נגבה מהם אילו היה מוחל עליהם תעריפון עסק גדול; וזאת בגין פדיון ניירות
17 ערך הנסחרים בבורסה בת"א (למעט קרנות נאמנות, אופציות מעוף וחוזים עתידיים
18 במעו"ף, ולא כולל מכירה וקניה) - ההפרש בין עמלה ששולמה בשיעור של 0.64%
19 (בכפוף לעמלת מינימום של 40 ש"ח ולעמלת מקסימום של 7,000 ש"ח) לפי סעיף 4.1
20 לתעריפון יחיד/עסק-קטן ובין עמלה בשיעור של 0.5% (בכפוף לעמלת מינימום של
21 8.5 ש"ח אם מופקד בבנק למשמרת או לעמלת מינימום של 15 ש"ח אם מבוצע
22 בדלפק) לפי סעיף 4.5.1 לתעריפון עסק גדול" (סעיף 3.5 להסדר).
- 23 על פי ההסדר, הערכת הבנק נכון לאוגוסט 2016 היא כי סך החזר לקבוצה בגין רכיב
24 זה, יסתכם בלפחות 2,788,000 ש"ח (במונחים נומינליים).
- 25 (4) ההשבה בהתאם לפסקה 11(ג)-11(ג)3 לעיל, תהא "בתוספת שיעור קבוע וסופי של
26 13.8% (להלן: "ההחזר") המהווים את הפרשי הצמדה והריבית הממוצעים לכל
27 התקופה הרלוונטית כהגדרתה לעיל" (סעיף 3.7 להסדר).
- 28 (5) לא יתבצע החזר בקשר עם פעולה שנוכרה בתביעה אך לא נזכרה בפסקה 11(ג)-1
29 לעיל (סעיף 3.6 להסדר).
- 30 ד. מנגנון החזר – במסגרת ההסדר, סכמו הצדדים כך:

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 63162-02-15 לפינר ואח' נ' בנק הפועלים בע"מ ואח'

- 1 (1) ההשבה תבוצע בפועל תוך 90 ימים מהמועד שבו פסק דין זה יהפוך חלוט.
- 2 (2) ההחזר לחברי קבוצה המחזיקים בחשבון פעיל אצל הבנק יבוצע על דרך של זיכוי
3 חשבון העו"ש שלהם בבנק (ללא חיוב בעמלה בגין ביצוע ההחזר).
- 4 (3) לחבר קבוצה אשר אינו מחזיק בחשבון פעיל במועד ביצוע הסכם הפשרה ויימצא זכאי
5 להחזר בסכום העולה על 20 ש"ח - יישלח שיק משורטט "למוטב בלבד" לכתובתו
6 המצויה ברשות הבנק בתוך 90 ימים מהמועד שבו פסק דין זה יהפוך לחלוט. השיק
7 יהיה ניתן לפדיון בתוך 90 ימים ממועד הנפקתו. סכומי השיקים שלא ייפרעו בתום 90
8 הימים האמורים יועברו כתרומה לפי סעיף 20(א)(3) לחוק תובענות ייצוגיות, וזאת
9 בתוך 90 ימים נוספים (סעיף 3.11 להסדר).
- 10 (4) עוד סוכם כי - "חברי קבוצה שהמחאה נשלחה אליהם ולא נפדתה יהיו רשאים
11 להודיע לבאי כוח הקבוצה על פרטי חשבון בנק שלהם בישראל לתשלום תוך 30 ימים
12 לאחר 90 הימים לפדיון המחאה. באי כוח הקבוצה ירכזו את שמות חברי הקבוצה
13 שפנו אליהם כאמור ויעבירו לבא כוח הבנק רשימה הכוללת את שמותיהם ופרטי
14 חשבונות בנק שלהם בישראל תוך 7 ימים לאחר תום 30 הימים כאמור. בהתאם לכך
15 הבנק יעביר את התשלום לחברי קבוצה אלה כנגד קבלת המחאות שנשלחו לאותם
16 חברי קבוצה ובמקרים כאלה הסכום לא יועבר לתרומה. מובהר כי האחריות לגיבוש
17 הרשימה האמורה תהיה של בא כוח הקבוצה בלבד והבנק לא יישא בכל אחריות ו/או
18 חבות בגין גיבוש הרשימה האמורה" (סעיף 3.11 להסדר).
- 19 (5) מי מבין חברי קבוצת התובעים אשר אינו מחזיק בחשבון פעיל בבנק במועד ביצוע
20 הסכם הפשרה ויימצא זכאי להחזר בסכום שאינו עולה על 20 ש"ח לא יקבל את ההחזר
21 בפועל, והוא יועבר על ידי הבנק כתרומה לפי סעיף 20(א)(3) לחוק תובענות ייצוגיות.
- 22 יחד עם זאת נקבע כי חרף האמור, "כל אחד מחברי קבוצה אלה יהיה זכאי לפנות אל
23 באי כוח הקבוצה להודיע על רצונו לקבל את התשלום, תוך 30 ימים מהמועד שבו הפך
24 פסק הדין המאשר את הפשרה לחלוט, ואת פרטי החשבון לצורך העברת התשלום.
25 ב"כ הקבוצה ירכזו את שמות חברי הקבוצה שפנו אליהם כאמור ויעבירו לב"כ הבנק
26 רשימה הכוללת את שמותיהם ופרטי חשבונות בנק שלהם בישראל תוך 7 ימים לאחר
27 תום 30 הימים כאמור. בהתאם לכך הבנק יעביר את התשלום לחברי קבוצה אלה,
28 ובמקרים כאלה הסכום לא יועבר לתרומה. מובהר כי האחריות לגיבוש הרשימה
29 האמורה תהיה של ב"כ הקבוצה בלבד והבנק לא יישא בכל אחריות ו/או חבות בגין
30 גיבוש הרשימה האמורה" (סעיף 3.10 להסדר).

31

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 15-02-63162 לפינר ואח' נ' בנק הפועלים בע"מ ואח'

1

2

הערות :

3

(1) לאור העובדה שמועד פקיעת השיק שיישלח ללקוחות הוגדר ביחס למועד הנפקתו, אני מורה כי משלוח השיקים ייעשה לא יאוחר מ-7 ימים לאחר מועד ההנפקה שלהם.

4

5

(2) בעניין העברת הכספים לתרומה מוצא אני לנכון לשנות מהסכמת הצדדים ולהורות כי כספים שלא ייפדו, בצירוף סך ההחזר ללקוחות בלתי פעילים שסכום ההחזר המגיע להם אינו עולה על 20 ש"ח, יועברו לקרן לניהול וחלוקת כספים אשר נפסקו כסעד, בהתאם לסעיף 27א' לחוק תובענות ייצוגיות. הכספים יוקצו על ידי הקרן למטרה של סיוע לעסקים קטנים.

6

7

8

9

10

ה. ויתור וסילוק ומעשה בית דין – סעיף 5 להסדר (שכותרתו "ויתור וסילוק") קובע כי :

11

עם מתן אישורו של בית המשפט הנכבד להסכם פשרה זה המבקש (התובע המייצג), ב"כ המבקש, וחברי קבוצת התובעים מוותרים כלפי הבנק ו/או עובדיו ו/או מנהליו באופן סופי בלתי חוזר ומוחלט על עילות התביעה שבבקשת האישור.

12

13

14

15

סעיף 8 להסדר (שכותרתו "פסק הדין יהווה מעשה בית דין כלפי חברי הקבוצה") קובע כי :

16

17

עם אישור ההסכם ומתן תוקף של פסק דין להסכם, ובכפוף לכך שהסכם הפשרה לא בוטל כדין עד לאותו מועד ע"י מי מהצדדים, יתגבש מעשה בית דין ביחס לכל העמלות הנזכרות בבקשת האישור כלפי התובע המייצג וכלפי כל קבוצת התובעים, כהגדרתה [בפסקה 11(א) לעיל], שלא נתנו הודעת פרישה כדין כאמור לעיל.

20

21

22

23

לאור נוסחו של סעיף 8 להסדר, מובהר בזאת, למען הסר ספק, כי על פי הדין מעשה בית דין שיווצר בעקבות הסדר הפשרה מתייחס אך ורק לעילות התביעה כהגדרתן בבקשת האישור (ראו פסקה 11(ב) לעיל), וזאת כאמור גם בסעיף 5 להסדר.

24

25

26

עוד יובהר בהקשר זה כך : בהתאם להגדרת הקבוצה (ראו פסקה 11(א) לעיל), מעשה בית דין יחול רק על מי שיהא זכאי לפיצוי על פי ההסדר, והוא יתייחס גם לאותן עמלות לגביהן הוחלט שלא להעניק כל פיצוי. מי שאינו זכאי לפיצוי על פי ההסדר אינו נכלל בהגדרת חברי הקבוצה ועל כן לא יתגבש בעניינו כל מעשה בית דין.

27

28

29

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 15-02-63162 לפינר ואח' נ' בנק הפועלים בע"מ ואח'

- 1 ו. המלצה לעניין גמול ושכר טרחה – הסדר הפשרה לא כלל המלצה מוסכמת בדבר שיעורי
2 הגמול ושכר הטרחה שיש לפסוק למבקש ולבאי כוחו, בהתאמה. הצדדים הסכימו על
3 הותרת עניין זה לשיקול דעת בית המשפט, לאחר השלמת טיעון בסוגיה מצדם.

4 ג. אישור הסדר הפשרה

- 5 12. הסדר הפשרה שלפני פוסע בעקבותיו של הסדר הפשרה אשר גובש בעניין לפינר. הוא מהווה
6 לשיטתי הסדר "ראוי הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה", מאותם השיקולים
7 שפורטו על ידי בפסק הדין בעניין לפינר, ואשר יוצגו להלן:

- 8 (1) העובדה כי ההסדר גובש על בסיס עמדת המפקחת – כמובהר לעיל, המחלוקת שבין
9 הצדדים נסובה על האופן שבו יש לפרש וליישם את הוראת ההשוואה שבסעיף 2(ב) לכללי
10 הבנקאות. על רקע זה, נתבקשה ונתקבלה בהליך עמדת המפקחת בסוגיה, והצדדים הגיעו
11 לפשרה על בסיסה.

- 12 בנסיבות ענייננו, ברי כי יש לייחס משקל נכבד לעמדת המפקחת, היא הרגולטור הרלבנטי,
13 בנוגע לאופן הפרשנות והיישום הראויים של הוראת ההשוואה. המלצות הפיקוח על הבנקים
14 בבנק ישראל הן שעמדו ברקע חקיקת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 12)
15 התשס"ז-2007, המקנה לבנק ישראל ולפיקוח על הבנקים סמכויות באשר לעמלות הנגבות
16 על ידי התאגידים הבנקאיים (ראה פרק ב' 2 לחוק שעניינו "פיקוח על עמלות", ובפרט סעיף
17 9ט' שעניינו "תעריפון מלא ותעריפונים מצומצמים"). בהתאם לסמכות העיקרית שנקבעה
18 בחוק, הוסדר בכללי הבנקאות נושא העמלות, ובכלל זאת נקבעה הוראת ההשוואה שבה
19 עסקינן.

- 20 על רקע זה, ובהיות המפקחת הרגולטור המופקד על התחום, פשיטא כי עמדתה היא בעלת
21 משקל נכבד בפירוש ויישום הוראת ההשוואה, אם וככל שיידרש להכריע במחלוקת לגופו
22 של עניין. ויודגש, כפי שהובהר בעבר בפסיקה, עמדת הרגולטור בעניין פרשנות חיקוק אינה
23 מהווה סוף פסוק, וייתכן שבית המשפט יסטה ממנה במקרה מתאים. השוו, למשל, ת"צ
24 (מחוזי ת"א) 3179-09-10 אגרט נ' בנק הפועלים בע"מ (החלטה המאשרת ניהול תובענה
25 כיצוגית ניתנה ב – 1.8.2013 על ידי השופטת שושנה אלמגור). ואולם, בענייננו, בהתחשב
26 בסבירותה והגיונה של עמדת המפקחת, העובדה כי הסדר הפשרה מבוסס עליה מהווה טעם
27 רב חשיבות התומך באישורו.

- 28 (2) שיעורי ההשבה הגבוהים – שיעורי ההשבה שנקבעו בהסדר ההשבה (ביחס לעמלות בהן
29 מתבצעת השבה) הם גבוהים ביותר, ונעים בטווח שבין 85% ל-100% (קרי, השבה מלאה)
30 מהפער שבין העמלה שנגבתה בפועל לבין העמלה שהייתה נגבית מהלקוח לו היה מוחל עליו

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 15-02-63162 לפינר ואח' נ' בנק הפועלים בע"מ ואח'

- 1 תעריפון עסק גדול (וזאת מבלי להתחשב בגמול ובשכר הטרחה). זאת, בתוספת ריבית
2 והצמדה.
- 3 בסך הכול, שיעור הפיצוי הניתן לחברי הקבוצה בעד כלל העמלות הנכללות בהסדר הפשרה
4 הוא גבוה, וקרוב למקסימלי. בנסיבות אלה, סבורני כי הסיכוי שהמשך ניהול התובענה יניב
5 לקבוצה ולציבור תועלת עודפת על זו הגלומה בהסדר הפשרה אינו גבוה, ואינו מצדיק את
6 העלויות הגבוהות הכרוכות בהמשך ניהול ההליך עד תומו.
- 7 13. שיקולים אלה, בצד העדר התנגדויות מטעם הציבור או היועמ"ש (אשר היה מעורב בהליך),
8 מובילים אותי למסקנה כי יש מקום לאשר את הסדר הפשרה כמבוקש, ולתת לו תוקף של פסק
9 דין.

10 ד. מינוי בודק

- 11 14. במקרה שלפני מצאתי כי ניתן לאשר את הסכם הפשרה ללא מינוי בודק. זאת, בשים לב לכך
12 שההסדר גובש על בסיס עמדת המפקחת, שהוא מבוסס על פשרה בשאלות משפטיות, וכי
13 בהתאם להסכמת הצדדים יפקח על ביצועו רואה חשבון חיצוני (ראו פסקה 23 להלן). בנסיבות
14 אלה, איני מוצא שמינוי בודק נחוץ לצורך בחינת ההסדר.

15 ה. גמול לתובע המייצג ושכר טרחה לבאי כוחו

- 16 15. כאמור, הצדדים לא הגיעו להמלצה מוסכמת בעניין שיעורי הגמול ושכר הטרחה המומלצים.
17 בדיון שנערך ביום 14.1.2018 ביקש בא כוח המבקש, עו"ד רבינוביץ', כי ייפסקו בעניינינו שיעורי
18 שכר טרחה וגמול זהים לאלו שנפסקו בעניין לפינר – קרי, גמול למבקש בשיעור של 5% מסכום
19 ההשבה בפועל, ושכר טרחה לבאי הכוח המייצגים בשיעור של 15% מסכום ההשבה בפועל. ביום
20 18.1.2018 הגיש הבנק את טיעונו בעניין שכר הטרחה והגמול (להלן: "הטיעון מטעם הבנק").
21 במסגרתו ביקש כי ייפסק למבקש גמול שלא יעלה על 3% ("כולל מע"מ – אם וככל שחלי"), ולבא
22 כוחו שכר טרחה שלא יעלה על 13% - "הכל מתוך מסכום החזר שיבוצע לקבוצה כהגדרתה
23 בהסכם הפשרה שנערך בתיק זה".

- 24 16. בטיעונו ציין הבנק כי בבקשת האישור פירט המבקש 24 עמלות של המשיב אשר לטענתו מפרות
25 את הוראת ההשוואה. מתוכן, 15 עמלות שייכות לקטגוריה של "עמלת פקיד / עמלת ערוץ
26 ישיר", אשר על פי עמדת בנק ישראל אין כל בסיס לטענות שהועלו בעניינינו (ואשר מהוות,
27 מבחינת ערכן הכספי, את מרבית סכומה של התביעה); לגבי 6 עמלות אחרות עליהן הלין
28 המבקש, התברר לאחר הגשת תשובת הבנק כי לא היה בסיס לטענות בעניינינו וכי לא מגיע בגינן
29 החזר (כאשר לגישת הבנק "מרבית השגגות עולות רק מקריאת תעריפוני העמלות עצמם"); בגין
30 3 עמלות הסכימו הצדדים להסכם הפשרה כי יינתן החזר (כאשר החזר בגין אחת משלוש

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 63162-02-15 לפינר ואח' נ' בנק הפועלים בע"מ ואח'

- 1 עמלות אלה הוא זעום, בסך של כ-2,000 ש"ח). הבנק גורס כי מדיניות משפטית ראויה "מחייבת
2 יצירת תמריץ לתובעים ייצוגיים למקד את בקשותיהם לאישור תובענות ייצוגיות ולבדוק
3 ביסודיות ולעומק את טענותיהם טרם הגשת הבקשות, וזאת על מנת לייעל את הדיון ולמנוע
4 הוצאות מיותרות לבעלי הדין אשר ניתן לחסוך אותן מראש. על כן [...] כאשר 90% מן הטענות
5 שנטענו – נדחו, מן הראוי שלדבר תהיה השפעה על שכר הטרחה והגמול שייפסק".
- 6 17. עוד ציין הבנק, כי יש להביא בחשבון את העובדה כי המבקש והמשיב הגיעו להסכם פשרה
7 ביניהם בשלב מוקדם ביותר של ההליך (לאחר מספר דיוני קדם משפט, ובטרם קיום הוכחות
8 והגשת סיכומים). וכן, את העובדה כי המבקש ובאי כוחו לא פנו בפנייה מוקדמת למשיב או
9 לבנק ישראל – פניה אשר לו בוצעה, הייתה מביאה להוצאת מרבית הטענות מבקשת האישור
10 ובהתאמה לחיסכון בזמן שיפוטי ובהוצאות המשיב. עוד נטען כי יש לקחת בחשבון את העובדה
11 כי נתבע 2 היה הנתבע העיקרי בהליך (מבחינת היקף הטענות שנתקבלו ביחס אליו והסכומים
12 בהם דובר), ועל כן מרבית המאמץ והתשומות המשפטיות הושקעו על ידי ב"כ המבקשים
13 בעניינו, באופן שהתשומות שנדרשו על ידם בהליך זה היו פחותות (יצוין, כי בהתייחסות שהגיש
14 המבקש ביום 22.1.2018 לטיעון מטעם הבנק, הודגש כי העבודה והטרחה שנדרשה בהליך מול
15 המשיב לא הייתה פחותה מזו שנדרשה בהליך בעניין לפינר).
- 16 18. לבסוף טען הבנק גם לחוסר תום לב והיעדר עילה אישית מטעם המבקש לגבי מרבית העמלות
17 עליהן הלין. בשולי הדברים צוין כי הבנק הוא תאגיד בנקאי קטן אשר חלקו בשוק האשראי
18 הישראלי עומד על אחוזים בודדים בלבד.
- 19 19. לאחר שנתתי דעתי לשיקולים שהועלו על ידי הצדדים ולנסיבות המקרה שלפני, לא מצאתי
20 לנכון לסטות משיעורי הגמול ושכר הטרחה שנפסקו על ידי בעניין לפינר, קרי – גמול בשיעור של
21 5% בתוספת מס ערך מוסף, ככל שחל, ושכר טרחה בשיעור של 15% בתוספת מס ערך מוסף.
22 יצוין, כי קביעת שיעורי הגמול ושכר הטרחה בעניין לפינר התבססה, בין היתר, על הערכתי את
23 התשומות שנדרשו המבקש ובאי כוחו להשקיע עד לשלב כריתת הסדר הפשרה (ראו סעיף 21
24 לפסק הדין בעניין לפינר).
- 25 **ו. סוף דבר**
- 26 20. לאור האמור הריני מאשר את הסדרי הפשרה, בהתאם למפורט בפסק דין זה.
- 27 21. הצדדים יפרסמו, על חשבון הבנק, הודעה בדבר אישור הסדר הפשרה בהתאם לסעיף 25(א)(4)
28 לחוק תובענות ייצוגיות בשניים מחמשת העיתונים היומיים הנפוצים בישראל. גודל הפרסום
29 יעלה בלפחות 33% על הקבוע בתקנות הגנת הצרכן (האותיות בחוזה אחיד ובתנאי הכלול במידע
30 אחר המיועד לצרכן), תשנ"ה-1995. נוסח ההודעה יהיה כמפורט בנספח ג' לבקשה לאישור
31 הסדר הפשרה, בכפוף לשינויים הבאים:

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 15-02-63162 לפינר ואח' נ' בנק הפועלים בע"מ ואח'

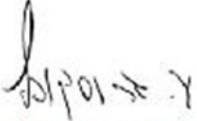
- 1 (1) בכותרת, יתווסף בסוף המשפט: "בעניין עמלות תעריפון "יחיד / עסק-קטן".
- 2 (2) בסעיף 7, המשפט ייפתח במילים: "על פי הסדר הפשרה, הבנק ישיב לחברי הקבוצה".
- 3 לאחר מכן ימשיך המשפט כסדרו החל מן המלים "באופן רטרואקטיבי".
- 4 יתווסף סעיף 7.3: "פדיון ניירות ערך הנסחרים בבורסה בת"א (למעט קרנות נאמנות,
- 5 אופציות מעוף וחוזים עתידיים במעו"ף, ולא כולל מכירה וקניה)".
- 6 (3) בסעיף 8 במקום "85%" יכתב "80% - 100%". "בסיום הסעיף יתווסף" לסכום ההשבה
- 7 יצטרפו הפרשי הצמדה וריבית ממוצעים לכל התקופה הרלוונטית, בשיעור קבוע של
- 8 "13.8%".
- 9 (4) בסעיף 9, לאחר המילים "תוך 90" יש להוסיף: "יום"; במקום "חשבו פעיל" יירשם
- 10 "חשבון פעיל"; במקום "יועבר לתרומה" יירשם: "לקרן לניהול וחלוקת כספים שנפסקו
- 11 כסעד, בהתאם לסעיף 27(א) לחוק תובענות ייצוגיות. זאת אלא אם". לאחר מכן ימשיך
- 12 המשפט כסדרו החל מן המילים "חבר הקבוצה יודיע"; לאחר המילים "השיק יישלח"
- 13 יירשם: "עד ליום [יושלים התאריך המתאים]". לאחר מכן ימשיך המשפט כסדרו החל מן
- 14 המילים "ניתן יהיה לפדות".
- 15 (5) נוסח סעיף 11 יוחלף בנוסח הבא: "ניתן לעיין בהסדר הפשרה ובפסק הדין המאשר אותו
- 16 באתר האינטרנט של הבנק, בכתובת [להשלים]. ראו הפניה מקושרת מדף הבית, תחת
- 17 הכותרת "אישור הסדר פשרה בתובענה ייצוגית בעניין עמלות תעריפון יחיד/עסק-קטן (ת"צ
- 18 15-02-63162)". כן ניתן לעיין בהסדר הפשרה באתר האינטרנט של באי הכוח המייצגים
- 19 www.ronlaw.co.il".
- 20 (6) בסעיף 12, לאחר המילים "של הסכם הפשרה" יתווסף: "ושל פסק הדין המאשר אותו".
- 21 לאחר המילים "הוראות הסכם הפשרה" יתווסף: "ופסק הדין". בסיום המשפט, לאחר
- 22 המילים "שבהסכם הפשרה", יתווסף "ובפסק הדין".
- 23 22. המשיב ימסור עד ליום 6.5.2018 הודעת עדכון מגובה בתצהיר גורם מתאים מטעמו, אשר
- 24 במסגרתה יפרט את הנתונים הבאים: הסכומים שנמצא כי יש להשיב לחברי הקבוצה בגין כל
- 25 אחד מסעיפי ההחזר (סעיפים 3.3-3.5 להסדר); הסכום הכולל אשר הושב לחברי קבוצה
- 26 המחזיקים בחשבון פעיל בבנק, על דרך הזיכוי, ומספר לקוחות הבנק שקיבלו זיכוי כאמור;
- 27 הסכום הכולל שנשלח באמצעות המחאות ומספר חברי הקבוצה אליהם נשלחה המחאה
- 28 כאמור; סכום ההחזר לחברי קבוצה שאינם לקוחות פעילים ושסכום ההחזר המגיע להם נמוך
- 29 מ-20 ש"ח.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 15-02-63162 לפינר ואח' נ' בנק הפועלים בע"מ ואח'

- 1 23. בהתאם להסכמת הצדדים, אני ממנה את רו"ח שי ונה כממונה על ביצוע הסדר הפשרה. בכלל
2 זאת, יהיה אחראי רו"ח ונה לבקר את הסכומים המפורטים בהודעה כאמור לעיל. שכרו של
3 רו"ח ונה ישולם על ידי הבנק, בכפוף לאישורו על ידי בית המשפט.
- 4 24. המשיב ימסור עד ליום 6.8.2018 הודעת עדכון מגובה בתצהיר גורם מתאים מטעמו, המפרטת
5 לגבי אותם חברי קבוצה אליהם נשלח ההחזר באמצעות המחאה, כמה המחאות נפדו ומהו סך
6 הסכום הנפדה.
- 7 25. המשיב ימסור עד ליום 20.8.2018 אישור על ביצוע העברה לקרן לניהול וחלוקת כספים אשר
8 נפסקו כסעד, בגובה סך הסכומים אשר לא נפדו, בצירוף סך ההחזרים לחברי קבוצה שאינם
9 לקוחות פעילים ואשר ההחזר המגיע להם אינו עולה על 20 ש"ח. להעברת הכספים תתלווה
10 הבהרה כי יעוד הכספים על ידי הקרן יהיה למטרה של סיוע לעסקים קטנים.
- 11 26. רו"ח שי ונה יגיש עד ליום 4.9.2018 דו"ח המאשר כי הסדר הפשרה יושם כהלכה. לאחר קבלת
12 דו"ח זה תינתן החלטה בדבר השלמת ביצוע הסדר הפשרה.
- 13 27. המזכירות תעביר פסק דין זה למנהל בתי המשפט לשם רישומו בפנקס התובענות הייצוגיות.
14 תז"פ: 7.5.2018, 7.8.2018, 22.8.2018, 5.9.2018.
15 ניתן היום, י"ד י"ד שבט תשע"ח, 30 ינואר 2018, בהעדר הצדדים.
16

עופר גרוסקופף, שופט

17
18
19